

Българитѣ не били първобитенъ народъ. Тѣ имали силна военна организация, развито военно изкуство и силна централна властъ. Цѣлата имъ земя била заградена съ ровъ, надъ който се издигалъ плетъ съ дървени прозорчета. Границитѣ се пазѣли отъ многобройни стражи и никой, билъ той свободенъ или робъ, не е можалъ да се изсели. Тия стражи, които пропускали нѣкого прѣзъ границата, се наказвали съ смъртъ.

Българитѣ имали племенна военно-административна наредба. Всѣко племе се управлявало и сждѣло отъ свой родовъ началникъ, канъ (ханъ), а върховната властъ се намирала въ ржцѣтѣ на великия канъ или каганъ. Той управлявалъ съ помощта на 6 велики боляри, прѣдставители на главнитѣ български родове въ държавата; а при появяването на важни държавни въпроси: овдовяване на прѣстола, държавна опасностъ и др., свиквали се на събрание всички видни боляри, за да взематъ надлежно рѣшение. Царствующиятъ родъ се казвалъ „Дуло“. Слѣдъ смъртъта на всѣки каганъ бивалъ провъзгласяванъ обикновено за господаръ най-голѣмиятъ му синъ, но имало обичай да се не прѣнебрѣгватъ и другитѣ членове отъ управляющия родъ, ако сж проявявали голѣми способности. Господари бивали избирани и отъ други 3 знатни рода: Ерми, Укилъ или Вокилъ и Угаинъ.

Придворниятъ етикетъ билъ азиатски. Каганътъ обѣдвалъ самъ на особна маса, та даже първата му жена не можала да седне при него; а придворнитѣ обѣдвали на сжщото мѣсто, наредени около кагана, но на извѣстно разстояние, като сѣдали на столове, или съ сгнати крака на земята. За чаши имъ служили посребрени вражески черепи. При всички церомонии лѣвата страна се считала за почетна. Приемането на чуждитѣ посланици ставало по строго опрѣдѣленъ етикетъ. Така напр. всѣки византийски пратеникъ билъ длъженъ да запита най-напрѣдъ за здравето на кагана, на женитѣ и дѣцата му, слѣдъ това за здравето на великитѣ боляри, на другитѣ боляри и най-послѣ за здравето на цѣлия български народъ и чакъ тогава да разправи, защо е изпратенъ.